

ข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาแก่องค์กรชุมชน
และเครือข่ายองค์กรชุมชน

พ.ศ. ๒๕๕๓

เพื่อให้การบริหารสินเชื่อของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สอดคล้องกับ
เจตนารมณ์การใช้สินเชื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
เกิดประสิทธิผลสนับสนุนให้เกิดการกระจายการบริหารจัดการสินเชื่อสู่ชุมชนและท้องถิ่น
โดยสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลมีกระบวนการสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาโดยเน้นหลักการ
มีส่วนร่วม ทำให้เกิดแผนการใช้สินเชื่อที่สามารถเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับ
แผนพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของขบวนการ รวมถึงสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาระบบการเงินและทุนเดิม
ในชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก
และชุมชนโดยรวม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ (๓) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กร
ชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ และมติคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนในการ
ประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ คณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กร
ชุมชนจึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ว่าด้วย
หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน
พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ฉบับที่ ๑๑
ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาแก่องค์กรชุมชนและเครือข่าย
องค์กรชุมชน ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า กลุ่มคนที่มีระบบการจัดการที่สมาชิกของชุมชนจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ พัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมหรือพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในกลุ่ม

“เครือข่าย” หมายความว่า กลุ่มองค์กรชุมชนที่มีการรวมตัวกัน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะนำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์ขององค์กรชุมชนนั้น

“องค์กรผู้ใช้สินเชื่อ” หมายความว่า องค์กรชุมชนหรือเครือข่ายที่เสนอขอใช้สินเชื่อจากสถาบัน

“คณะกรรมการสินเชื่อ” หมายความว่า คณะกรรมการสินเชื่อซึ่งคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนได้แต่งตั้งขึ้น

ข้อ ๕ ให้ผู้อำนวยการรักษาการตามข้อบังคับนี้และให้มีอำนาจออกระเบียบ คำสั่ง หลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้โดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้หรือมติของคณะกรรมการ

หมวด ๑

องค์กรผู้ใช้สินเชื่อ

ข้อ ๖ องค์กรผู้ใช้สินเชื่อต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นองค์กรชุมชนหรือเครือข่ายขององค์กรชุมชน
- (๒) มีคุณสมบัติตามข้อตกลงร่วมกันของบรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายขององค์กรชุมชนในแต่ละภาค ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
- (๓) คุณสมบัติเฉพาะสำหรับองค์กรผู้ใช้สินเชื่อประเภทใดประเภทหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

หมวด ๒

ประเภทของสินเชื่อ

ข้อ ๗ การกำหนดประเภทสินเชื่อ ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้กำหนดและออกระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภทรวมถึงการปรับเปลี่ยนหรือการยกเลิก โดยให้องค์กรชุมชนและเครือข่ายขององค์กรชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณา ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

หมวด ๓

การเสนอใช้สินเชื่อ

ข้อ ๘ การเสนอใช้สินเชื่อ ให้องค์กรผู้ใช้สินเชื่อนำเสนอโครงการเป็นลายลักษณ์อักษรต่อสถาบัน

ข้อ ๙ โครงการที่นำเสนอต้องประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลพื้นฐานขององค์กรชุมชนและหรือเครือข่ายขององค์กรชุมชน

(๒) ข้อมูลของโครงการและกิจกรรมที่จะใช้สินเชื่อ

(๓) ข้อมูลที่จำเป็นตามลักษณะการพิจารณาสินเชื่อ โดยให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

ข้อ ๑๐ โครงการที่นำเสนอต้องเป็นโครงการที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากสมาชิกองค์กรตั้งแต่การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การจัดทำแผนการแก้ไขและพัฒนา การกำหนดโครงการสินเชื่อและกิจกรรม การกำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารและจัดการสินเชื่อ และมีกระบวนการพัฒนาโครงการร่วมกันจากเครือข่ายขององค์กรชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๔

คณะกรรมการสินเชื่อ

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการตามความเหมาะสมโดยประกอบด้วยผู้แทนคณะกรรมการ ผู้แทนองค์กรภาคีพัฒนา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนองค์กรชุมชน โดยให้คณะกรรมการมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อต่อคณะกรรมการ

(๒) เสนอให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่

คณะกรรมการมอบหมาย

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการให้สินเชื่อแก่องค์กรผู้ใช้สินเชื่อภายในวงเงินตามข้อ ๑๓ (๒)

(๔) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับสินเชื่อที่มีวงเงินเกิน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สามสิบล้านบาทถ้วน) ต่อหนึ่งองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ

หมวด ๕

หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ

ข้อ ๑๒ การพิจารณาอนุมัติโครงการสินเชื่อ ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) คุณสมบัติองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ

(๒) ความจำเป็นและความเหมาะสมในการใช้สินเชื่อ

(๓) กระบวนการพัฒนาโครงการและการมีส่วนร่วมจากสมาชิกองค์กร

(๔) วัตถุประสงค์และความเป็นไปได้ของแผนและโครงการ

(๕) ความสามารถขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อในการบริหารจัดการ

(๖) ความสามารถขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อในการชำระคืน

(๗) ประโยชน์และผลกระทบจากการใช้สินเชื่อที่เกิดขึ้นแก่สมาชิกองค์กร

(๘) หลักประกันของสินเชื่อ

(๙) หลักเกณฑ์เฉพาะสินเชื่อประเภทใดประเภทหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

หมวด ๖

อำนาจการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ

ข้อ ๑๓ การพิจารณาอนุมัติสินเชื่อแบ่งออกเป็น ๓ กรณี ดังนี้

(๑) กรณีสินเชื่อวงเงินไม่เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) ต่อหนึ่งองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจพิจารณาอนุมัติสินเชื่อที่ผ่านการพิจารณาเสนอความเห็นจากคณะทำงานกลั่นกรองโครงการสินเชื่อ

(๒) กรณีสินเชื่อวงเงินเกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) แต่ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สามสิบล้านบาทถ้วน) ต่อหนึ่งองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจพิจารณาอนุมัติสินเชื่อที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(๓) กรณีสินเชื่อวงเงินเกิน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สามสิบล้านบาทถ้วน) ต่อหนึ่งองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจพิจารณาอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

การพิจารณาวงเงินสินเชื่อตามวรรคหนึ่ง ให้นำเอาจำนวนเงินตามสัญญาสินเชื่อที่ได้รับ การสนับสนุนโดยสถาบันที่ยังชำระไม่เสร็จสิ้นมารวมพิจารณาด้วย

หมวด ๓

การกำหนดวงเงินสินเชื่อ

ข้อ ๑๔ การกำหนดวงเงินสินเชื่อ ให้มีความสัมพันธ์กับทุนภายในระยะเวลาการออม การร่วมทุนและหรือการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิก

ข้อ ๑๕ การกำหนดวงเงินสินเชื่อของสินเชื่อประเภทใดประเภทหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบ ที่สถาบันกำหนด

ข้อ ๑๖ การกำหนดวงเงินสินเชื่อที่สถาบันให้แก่องค์กรผู้ใช้สินเชื่อ ให้กำหนดได้ไม่เกิน ๒๐ เท่าของเงินทุนภายในองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ โดยนับรวมวงเงินจากสัญญาสินเชื่อที่ยังชำระไม่เสร็จสิ้น ทุกประเภทรวมกัน

หมวด ๔

อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการกำหนดและหรือเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ โดยมี กระบวนการปรึกษาหารือร่วมกับบรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายขององค์กรชุมชน

ข้อ ๑๘ อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อแต่ละประเภทให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อประเภทนั้น ๆ

ข้อ ๑๙ ให้สถาบันคิดดอกเบี้ยตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน โดยการเรียกเก็บดอกเบี้ย จากองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

หมวด ๕

เงื่อนไขการชำระคืนสินเชื่อ

ข้อ ๒๐ เงื่อนไขการชำระคืนสินเชื่อ ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

หมวด ๑๐

หลักประกันของสินเชื่อ

ข้อ ๒๑ ให้คณะกรรมการขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อเป็นผู้ค้ำประกันสินเชื่อร่วมกันและแทนกัน รวมถึงให้มีหลักประกันอื่น ๆ ตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อประเภทนั้น ๆ

หมวด ๑๑

การคินัดชำระหนี้และการพัฒนาคุณภาพสินเชื่อ

ข้อ ๒๒ ในกรณีองค์กรผู้ใช้สินเชื่อไม่สามารถชำระคืนเงินต้น และหรือดอกเบี้ยได้ตามสัญญาให้ถือว่าคินัดการชำระหนี้ สถาบันสามารถเรียกเก็บค่าปรับหรือปรับเงื่อนไขสัญญาได้ โดยให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนดโดยผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ข้อ ๒๓ การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของสัญญาสินเชื่อ การแก้ไขปัญหาสินเชื่อที่ไม่สามารถชำระคืนได้ตามเงื่อนไขและการพัฒนาคุณภาพสินเชื่อ ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนดโดยผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ข้อ ๒๔ ในกรณีที่องค์กรผู้ใช้สินเชื่อไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งสัญญาและอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันและองค์กรชุมชนโดยรวม ให้สถาบันมีสิทธิเรียกสินเชื่อบางส่วนหรือเต็มจำนวนที่ยังค้างชำระพร้อมดอกเบี้ยโดยสิ้นเชิง ถึงแม้ยังไม่ถึงกำหนดชำระคืนตามสัญญาก็ตาม

หมวด ๑๒

การติดตามและประเมินผล

ข้อ ๒๕ ให้สถาบันสนับสนุนให้บรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายขององค์กรชุมชนร่วมกันจัดให้มีกระบวนการติดตามการใช้สินเชื่อเพื่อการพัฒนา โดยให้มีการตรวจสอบกันเองระหว่างองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ และมีส่วนร่วมจากบุคคลภายนอกหลายฝ่าย ทั้งนี้ให้เป็นไปตามข้อตกลงของบรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายขององค์กรชุมชนในแต่ละภาค

ข้อ ๒๖ ให้สถาบันจัดให้มีการติดตามประเมินผล การสอบทานการใช้สินเชื่อ และรายงานสรุปให้คณะกรรมการและคณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

หมวด ๑๓

การบริหารสินเชื่อตามหลักศาสนา

ข้อ ๒๗ เพื่อให้การบริหารสินเชื่อของสถาบันสอดคล้องกับประเพณีและวัฒนธรรมของทุกท้องถิ่น ให้สถาบันจัดให้มีแนวทางการดำเนินการและหลักเกณฑ์สินเชื่อที่สอดคล้องกับหลักการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม โดยการมีส่วนร่วมของบรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายขององค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๑๔

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๘ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ได้ ให้เสนอคณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

พลเอก สุรินทร์ พิกุลทอง

ประธานกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน